

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego podjęło stanowisko w sprawie zwiększenia poziomu dotacji dla gmin przeznaczonej na pokrycie kosztów obsługi programu 500+.

Przypomina w nim, że zgodnie z art. 29 ust. 1, 3 i 4 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci organy wykonawcze gmin realizują zadania z zakresu świadczenia wychowawczego jako zadanie z zakresu administracji rządowej. W związku z tym koszty obsługi tego świadczenia są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa i wynoszą 1,5% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

Jak podaje Zrzeszenie, oznacza to, że poziom dotacji przeznaczonej dla gmin na pokrycie kosztów obsługi programu 500+ jest stały i proporcjonalny do wysokości dotacji na same świadczenia wychowawcze.

Jednak samorządowcy tłumaczą, że półtoraroczna historia realizacji programu 500+ pokazała, iż wysokość kosztów obsługi programu w poszczególnych gminach jest różna i nie jest wprost proporcjonalna do wysokości wypłacanych świadczeń. *Analiza wysokości tych kosztów na przykładzie wybranych gmin z terenu województwa lubuskiego (przeprowadzona za okres styczeń-październik 2017 r.) ujawniła:*

- 1. iż w szczególności, w małych gminach wiejskich (średnia liczba mieszkańców 2 000 - 10 000) lub miejskich (do 5 000 mieszkańców) koszty obsługi programu przekraczają równowartość 1,5% dotacji otrzymanej na wypłatę samych świadczeń.*
- 2. poziom tego przekroczenia jest różny i uzależniony od wielkości JST, co zwykle wynika z faktu, iż przyznane środki na obsługę programu, wystarczają wyłącznie na wynagrodzenia pracowników. Głównymi determinantami są liczba pracowników samorządowych oddelegowanych do pracy przy obsłudze programu i liczba mieszkańców uprawnionych do świadczenia. W przypadku mniejszych gmin są to czynniki decydujące, gdyż mniejsze gminy zatrudniają maksymalnie jednego pracownika do obsługi programu, którego wynagrodzenie w całości pokrywa przyznana dotacja. W kilku przypadkach nie zdecydowano się na utworzenie etatu, więc ta sama liczba pracowników obsługuje nowe zadanie.*

Jednocześnie art. 49 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wskazuje, że jednostka samorządu terytorialnego wykonująca zadania zlecone z zakresu administracji rządowej otrzymuje z budżetu państwa dotacje celowe w wysokości zapewniającej realizację tych zadań.

Z uwagi na powyższe Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego stoi na stanowisku, ***iż po 20 miesiącach funkcjonowania programu (kwiecień 2016 – grudzień 2017), monitorując jego efektywność, wskazanym jest przeprowadzenie analizy zmierzającej do dostosowania wysokości dotacji celowej dla gmin na pokrycie kosztów obsługi programu 500+ do wysokości rzeczywistych kosztów ponoszonych na tą obsługę, w szczególności poprzez zwiększenie aktualnego współczynnika dotacji celowej oraz dywersyfikację jego wysokości w zależności od wielkości jednostki samorządu terytorialnego.***